

nt

naš tednik

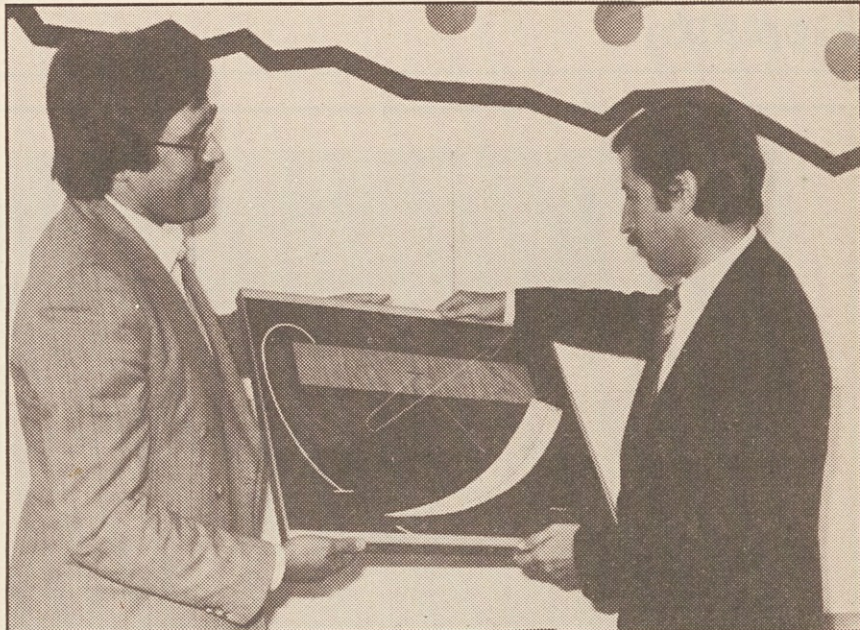
LETO XXXIII. — Številka 28 9. julija 1981 Cena 5.— šil. (7 din)
Poština plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

DANES v TEDNIKU

Sramotne obsodbe v
procesu proti naci-
stičnim zločincem
stran 2

20 let Koroške
dijaške zveze
stran 3

Občni zbor Zveze
slov. izseljencev
stran 5

Slovo od ambasadorja Pribičevića

S svojega službenega mesta se poslavlja priljubljeni veleposlanik SFRJ Novak Pribičević. Čeprav je bil Novak Pribičević kot veleposlanik svoje države na Dunaju, je prav rad in kot je sam povedal, nešteto prihajal med Slovence na Koroško. Preden odpotuje v Beograd se je še enkrat poslovil na sedežu Narodnega sveta od zastopnikov NSKS. Na sedežu NSKS so jugoslovanskega ambasadorja, ki sta ga spremljala svetnik Milan Ribica in generalni konzul Milan Šamec, pozdravili v imenu predsedstva NSKS predsednik dr. Matevž Grilc, podpredsednika Mirko Sabotnik in Filip Warasch, tajnik Jože Wakounig, poslovodni tajnik Franc Wedenig, urednik NT Borut Sommeregger, v imenu Krščanske kul-

turne zveze pa podpredsednik dr. Janko Zerzer in tajnik Nužej Tolmajer. V daljšem prijateljskem pogovoru so se predstavniki Narodnega sveta zahvalili ambasadorju za vso pomoč, ki jo je nudil v času svojega službovanja kot najvišji predstavnik matične domovine koroškim Slovencem. Novak Pribičević pa je dejal, da je tu na Koroškem doživel nepozabne trenutke in da je postal v tem času iskren prijatelj koroških Slovencev, zato bo tudi še naprej zasledoval delo obeh osrednjih organizacij z vso simpatijo in povezanostjo. V spomin na njegovo delo je jugoslovanskemu ambasadorju predal v imenu Narodnega sveta podpredsednik Filip Warasch umetniško delo naše rojakinje Meine Schellander.

Prvič po devetih letih:

Slovenci spregovorili v velikovški Neue Burg

„Historičen dan za Velikovec,“ je imenoval predsednik Narodnega sveta diskusijo politikov, ki je bila preteklo soboto v velikovški občinski hiši „Neue Burg“. Historičen zato, ker so po devetih letih prvič lahko spregovorili Slovenci v poslopju, v katerem sicer lahko nastopajo „Poljaki, Indijci, Mulati, samo Slovenci ne“, kot je povedal v diskusiji inž. Edlacher, velikovški domačin. Že devet let namreč zabranjujejo nastope slovenskih kulturnih društev v občinski hiši, ki se ponaša z naslovom „Evropska občina“.

Del podijskih diskutantov v velikovški „Neue Burg“

Tokrat pa je na diskusijskem podiju in med občinstvom nastopila cela vrsta Slovencev, in glej čudo, hiša se ni podrla. Velikovški kulturni krožek je vabil k podijski diskusiji o narodnostnem vprašanju, ki so se je udeležili predsednik Narodnega sveta dr. Matevž Grilc, predsednik ZSO dr. Franci Zwitter, kandidat KEL vlad. svet. dr. Paul Apovnik, za SPÖ: član parlamenta dr. Gradene-

ger in predsednik JG dr. Ambrozy, za ÖVP: deželna poslanca Uster in Moik, za FPÖ član parlamenta dr. Haider in občinski odbornik Schretter ter dva zastopnika velikovške skupine prof. Hoffman in prof. Cencig.

Prav zadnja dva pa sta brez krivde poskrbela za vroči začetek diskusije, ker so Gradenegerju vzkipele žilve že zgolj ob dejstvu, da diskuti-

rata tudi dva zastopnika „Amnesty international“. Gradeneger je kar v začetku diskusije zagrozil, da bo v parlamentu vplival na kolega, naj ne podpišejo več za akcije „Amnesty international“, ker ti po Gradenegerjevi dvomljivi demokratičnosti nimajo pravice diskutirati o manjšinskem vprašanju.

Čeprav je diskusija tako že v začetku kazala vse kot mirno atmosfero, so trije zastopniki manjšine na miren način skušali razložiti, da zakon o narodnih skupinah manjšini ne prinese ničesar. Grilc: Medtem ko stranke govoričijo o sosvetih, gre nam za obstoj manjšine. Če bo šlo tako naprej, se je treba resno vprašati ali bo manjšina sploh preživela. Tudi dr. Zwitter je nakazal ves nesmisel zakona o narodnih skupinah, dr. Apovnik pa je ob raziskavah dr. Prunča in Dunajčana Flaschbergerja orisal sovražno atmosfero, v kateri naj manjšina preživi.

Vsi argumenti slovenskih zastopnikov so naleteli na gluha ušesa zastopnikov strank, v njihovih izjavah pa je tudi nevtralni opazovalec čutil cinizem, ki je morda najbolj odseval iz besed zastopnika ÖVP Usterja, ki je dejal, da je ÖVP „ugotovila“ obstoj Slovencev. Res historična ugotovitev, do katere so se skobacala ÖVP!

Nek koroški list je po diskusiji zapisal, da so za take diskusije potrebne tudi kompetence. Temu mnenju se lahko le priključimo spričo neinformiranosti „manjšinskih strokovnjakov“ v strankah, ki so ponovno pokazali, s kako brezbriznostjo lahko govorijo o manjšini. Celo predsednik koroške JG si je ob zaključku želel, da naj bi črpala FPÖ svoje informacije tudi od drugod, ne samo iz glasila FPÖ. Med drugim je občinski odbornik FPÖ resno mislil, da je Slovenska gimnazija nastala na podlagi zakona o narodnih skupinah!

Generalni konzul Milan Šamec se poslavlja

V sredo, 1. julija, je povabil jugoslovanski generalni konzul Milan Šamec, ki bo julija zapustil Celovec, predstavnike javnega življenja na poslovini sprejem v hotel Korotan v Sekiro ob Vrbskem jezeru. Sprejema se je udeležil tudi jugoslovanski veleposlanik na Dunaju, Novak Pribičević, ki prav tako zapušča Avstrijo.

Stari ljudski godec Ferdinand Woschitz, pd. Pestarc iz Doljne vasi pri Šmarjeti v Rožu

„Ko sem bil mlad, sem imel kitaro; bilo nas je osem muzikantov, s katerimi sem igral skupaj dolga leta. Zdaj so tisti že vsi umrli, ostal sem sam v 72. letu starosti in sem sam zase sestavil te štiri inštrumente, tako da si zaigram za kratek čas. Tudi moje hčere so imele vsaka po en inštrument, te so pa že vse poročene. Zdaj igram za vnuke, ki jih imam okoli sebe. Včasih pa grem tudi kam drugam.“

Igram stare melodije, ki smo jih že včasih peli in igrali in se zraven smejali, same take viže, ki smo jih igrali na ohceti. Naj-

bolj všeč na ohceti mi je bil „polštertonc“. Pri tem plesu je tista, ki je vedela, da jo ima eden rad, pa je bil tako sramežljiv, da se ji ni upal blizu, vrgla blazino pred nejga; ta jo je moral nato poljubiti in nato sta plesala. Mi pa smo igrali.

Zdaj nastopam samo še priložnostno. Kadar kdo želi, pač zaigram. Prej, ko nas je bilo osem, smo imeli tako postavljene inštrumente kot Rudi Platzer. Zdaj pa, ko sem ostal sam, igrsam na štiri inštrumente.

V Selah bom zapel in zaigral, da bo veselje.“

Krščanska kulturna zveza v Celovcu in
Katoliško prosvetno društvo „Planina“ v Selah

vabita na

srečanje koroških vižarjev

v nedeljo, 12. julija 1981, ob 14. uri pod Mažejevo lipo (poleg cerkve) v Selah.

(Ob slabem vremenu bo prireditev v farni dvorani).
Povezujejo v treh koroških narečjih: Milka Kriegl iz Zahomca, Jožko Kovačič iz Lipe in Lenčka Kupper iz Celovca.

MIHA ZABLATNIK:

12. del

Kmet v stiski

Gnojenje v Avstriji

Avstrijska svetovalnica za gnojenje (österreichische Düngerberatungsstelle) je edinstvena v Evropi. Edinstvena je po svojem sestavu: združuje industrijo ter prodajalnice umetnih gnojil, kmetijske zbornice in ministrstvo za poljedelstvo. Njen cilj je: „svetovanje pri gnojenju“. Kaj takega nikjer drugje ne najdeš.

Kaj naredi kmet, ki hoče imeti točnejše podatke o redilnih snoveh (Nährstoffe) na svoji zemlji? Obrne se na svetovalca pri kmetijski zbornici. Tam mu naročijo, naj naredi preizkušnjo tal (Bodenprobe) in naj odda vzorce za analizo. Če ima srečo,

pridejo iz svetovalnice sami jemati vzorce iz preiskunje tal. Čez nekaj časa prejme kmet rezultat analize s priporočilom za gnojenje. Vse lepo in prav. Kmetijske zbornice in ministrstvo za poljedelstvo svetujejo na več področjih, tako tudi na področju gnojenja. Materialna ozadja tega svetovanja se ne obešajo na veliki zvon. Stroške za svetovanje kmetijskih zbornic nosi skoraj v celoti ministrstvo za poljedelstvo, **edino svetovanje za gnojenje je izvzeto: tu nosi stroške Avstrijska svetovalnica za gnojenje in v tem društvu krije te stroške docela industrija umetnih gnojil: — „Kdor plačuje, tudi narekuje!“**

Ne samo to, da v Avstriji plačuje, določa in usmerja svetovanje o gnojilih preko kmetijskih zbornic industrija kot proizvajalec umetnih gnojil in s tem zastopa izključno svoje produkcijske in prodajne interese na račun kmeta pod geslom: „treba je zasigurati živež prebivalstvu!“, tudi analize tal niso verodostojne. Prakticirane preizkušnje tal in analize v laborijih ne dajo objektivne slike o dejanski preskrbi redilnih snovi (Nährstoffversorgung) zemlje, ker se upirajo samo na nekaj mineralnih redilnih snovi (Mineralnährstoffe) in ne upoštevajo klime in lege analiziranega zemljišča.

Sojenja proti nacistom:

Škandalozne obsodbe proti krvnikom v taborišču Majdanek

Koncentracijsko taborišče Majdanek — predmet zadnjega velikega kazenskega postopka proti vodjem in paznikom — je tiste vrste, ko besede izgubijo moč in se človek znajde pred nalogo, opisati nekaj, česar v bistvu ni mogoče opisati: v taborišču kot delu sistema genocida nacistične države nad Poljaki, Židi, sovjetskimi državljani in političnimi nasprotniki so v letih 1941 do 1944 po zahodnonemških ocenah zaplenili, ustrelili, sežgali, utopili, zastrupili, zmrcvarili in izstradali najmanj 250 tisoč ljudi (po poljskih podatkih je izgubilo v tem času življenje milijon in pol ljudi).

Taboriščniki, med njimi mnogo otrok, so bili iz 28 držav. Sodišče v Düsseldorfu, ki je v tem zapoznelem kazenskem procesu pet let in pol iskalo resnico, je štel za zgodovinsko dokazano, da so taboriščniki živeli v taborišču „brezpravno in prepuščeni na milost in nemilost osebju“. Ugotovilo je tudi, da izgradnja uničevalnega taborišča in njegovo vzdrževanje nista bila tajni in da je imelo „družbeni pomen zastraševanja“ na zasedenih ozemljih in v Nemčiji.

Ko so pred nedavnim razglasili sodbo proti devetim preostalim obtožencem (ko se je proces leta 1975 začel, jih je bilo 17), je marsikomu od navzočih zastala beseda, mnogi, ki so pričakovali vsaj to pot pošten obračun s preteklostjo, so lahko govorili le o „škandalu“. Kljub temu da je šlo v obtožnici skupaj za 110 posameznih umorov, je po dolgih letih zatikanja procesa, oproščanja zaradi nezadostnih dokazov, arogantnosti odvetnikov nekdanjih esesovcev, dobila življenjsko ječo samo zloglasna paznica Hermine Ryan-Braunsteiner (med taboriščniki znana kot „kobilica“, ker je sodilo branje s škornji v njeno značajsko posebnost). Sodišče je dva umora vzelo kot dokazana, za sodelovanje pri dveh umorih pa je „krvavo Brygido“ — Hildegard Lächert — obsodilo na dvanajst let zopora. Vsi ostali, med njimi tudi prvi esesovski vodja Hermann Hackmann, so dobili zaporne kazni med tremi in deseti-

mi leti, enega je sodišče zaradi pomanjkanja oprostilo, kot že na začetku letošnjega leta pet esesovskih paznikov.

Toda v bistvu sodba ni bila presenečenje. Bila je logični sklep nekoga nad vse dvomljivega izhodišča, ki je del zahodnonemškega kazenskopravnega spopadanja s preteklostjo, namreč, izenačiti zločine proti človeštvu s storilci kaznivih dejanj v normalnem času. Ko je zahodnonemško pravosodje iskalo pot med dilemo o kolektivni krivdi in krivdi najmanjšega pojma. Skupinska genocidna dejanja v taboriščih so v okviru kazenskega postopka razdelili na tisoč posameznosti, jim odvzeli značaj zločinov proti človeštvu in pozornost preusmerili na konkretna vprašanja kriminalistične narave (ali je paznica dne tega in tega ob tej in tej uri ubila tega in tega taboriščnika). Dejstvo, ki ga sodišče na široko opredeljuje v sodbi, namreč da so ljudje živeli v popolnem brezpravju omenjenega načina ugotavljanja stopnje odgovornosti v kaznivem dejanju ni motila. Tudi dejstvo ne, da taboriščniki, ki so se borili za golo življenje, niso imeli ne ur, ne koledarjev, da so izgubili občutek za čas in da tudi niso imeli natančnih podatkov o sojetnikih ter o paznikih. Pretresljivi prizori v zadnjih petih letih procesa, ko so pričeli izgubljati zavest, ko so jih na sodišču soočili s „krvavo Brygido“, „kobilico“, „angelom smrti“ (Laurichom), sodišča niso motili v absurdnem stopnjevanju pravnega cinizma: postopek naj bi bil do konca dostojanstven in brez madeža, pa če je še tako očitno, da so obtoženi sodelovali v uničevalnem početju, ki je v treh letih zahteval od 250 tisoč do milijona in pol žrtev. Podatek, da je taborišče naenkrat lahko imelo 40 tisoč ljudi, govori o tempu ubijalskega početja.

Tako v bistvu ni sramota düsseldorfška sodba, ampak cel proces proti krvnikom iz Majdaneka: začeti bi se moral leta 1945, ko je bil na Poljskem prvi proces proti krvnikom iz Majdaneka.

Poročevalci so, to je treba priznati, v majhni zadregi in se rešujejo skozi gesla o tem, da je vse skupaj prepozno. Kdo je ravno v primerih najbolj eklatantnega ponižanja pravosti v nemški zgodovini sodbe ostati tako neustrezne, kot se je to zgodilo v Düsseldorfu? Kakšno krizo beleži pravo v svojih pogosto banalnih normalnostih, če na mejnih primerih takih razsežnosti grozljivo zbledi? In na drugem mestu: „Kako razbito mora biti naše dojemanje resnice, če ob koncu procesa Majdanek, v medijih zmagaja običajno obračanje k superlativom. Največji, najdaljši, najdražji kazenski postopek v nemški zgodovini. Ali se ni končalo nekaj drugega, namreč naša sposobnost postati gospodar nad svojo zgodovino? Ne, pravni mir to ni, kar izhaja iz takih sodb — kvečjemu žalost in ustvarjanje nemira nasproti tej preteklosti.“

TEDNIKOV KOMENTAR

SPECTRUM '81

KRISTIJAN MOČILNIK

TEDNIKOV KOMENTAR

Za NT naj bi nekaj napisal o bienalu Spectrum-a, gledališkega festivala v Beljaku. Ker take prilike ne padajo z neba, sem si rekel, zakaj ne. Ko sem tako razmišljal, kako bi kaj napisal, so mi prišle sledeče misli:

Vsaka kritika, ki ni konstruktiven ali destruktiven dialog (z enakopravnimi možnostmi objave) med kritikom in ustvarjalcem, je pravzaprav zahrbtno in nasilno vmešavanje v odnos med ustvarjalcem in publiko.

Racionalna naloga sredstev obveščanja bi bila ta, da obveščajo ljudi pred predstavo o času, kraju in temi prireditve, namesto da po njej poklični „strokovnjaki“ „ustvarjajo“ (svoje) „javno mnenje“ o njej.

Vsaka ocena (tudi „skrita“ kri-

tika v „objektivni“ informaciji), ki je monolog kritika, ponižuje bralca (poslušalca), ker mu jemlje duhovno in duševno polnoletnost.

Namesto da bi privoščili ustvarjalcu besedo, govorijo po navadi poklicno „poklicane“ osebe, ki imajo „svoje mnenje“ že pred igro, osebe, ki so prenasočene s predstavami in si jih ne morejo več ogledati s svežimi očmi, osebe, ki ne poznajo muke in trud ustvarjalca in igralca. Zdi se mi, da takšni kritiki pravzaprav potrebujejo ustvarjalce, ne pa ustvarjalci in publika njih.

Prvi pogoj za kritiko, ki ni prazno čenčanje in blebetanje z besedami-baloni je ta, da se kritik zaveda svoje subjektivnosti, da jasno pove svoje kritične misli, svoja stališča,

npr. ali uživa v sofisticiranih dvočinskih dialogih in simboličnih dejanjih, ali mu je všeč gledališče, ki ga za uro ali dve odpelje stran od krutosti vsakdanjega sveta in ga začara, hipnotizira, „zabava“, ali so mu smiselne samo predstave, ki odkrivajo zakrito nasilje in izkoriščanje med ljudmi in v „družbi“ in iščejo njune vzroke, itd.

Moj „okus“ (zanimanje) ustreza najbolj zadnjim omenjenim. Menim, da je ustvarjalnost izbruh svobodnega, naravnega, neizmaličenega življenja. Zato bo nas resnično živa umetnost zmeraj prizadela v teh zemeljskih razmerah nasilja in nepravilnosti, ki vzame lačnim in množično zaklade bogatim — nas mora zaboleti, nam oči odpreti, nas zbuditi, pretresti, nam dati pomisliti. Zato so mi bile od desetih predstav, ki sem jih videl, najbolj všeč: predstave skupine „Caravan“, ki predvaja svoje igre v ameriških tovarnah, zopori, po cestah in na trgih. V njihovih predstavah (Molly Mc Guire) prikazujejo borbo rudarjev proti morilskemu izkoriščanju sredi 19. stoletja, ali v obliki bajke (Hard Time Blues) dandanašnja diskriminacijo pripadnikov Indijancev, Afričanov in Puertoričanov v Ameriki. Dalje sta mi bili všeč skupini Schlick-

supp in Divadlo na provazku, obe s predstavami B. Brechta. (Der Brotladen, Die Kleinbürgerhochzeit).

Posebno pa me je pritegnilo gledališče Stock z Antoninom Artaudom: Van Gogh — der Selbstmörder durch die Gesellschaft. Ta predstava se mi je zdela po temi, vsebini in zaradi silno izrazite igrake (Erica Hänssler) kot duhovno najgloblja in čustveno najbolj nabita stvaritev. Tekst je natisnjen tudi kot knjiga. Čeprav popolnoma drugače, prikazuje tudi Dramsko gledališče Nova Gorica (Janez Povše — Izvolite, tovariš Marjan) tragiko človeka, ki „postane problem za družbo“. Teslesno prizadet: heroj ali revež — tako ga etiketira okolje. Nihče ne stopi preko zidovja, ki ga obkroža — zgrajen je iz tabuja, odtujevalnega spoštovanja in površnega usmiljenja. Nihče ne razume, da invalid tovariš Marjan prav tako nosi svojo culo s srečami in nesrečami, kakor ostali „zdravi“ ljudje, in da obstaja največja razlika le v domišljijah „zdravega“ okolja.

Čeprav naj pri taki predstavi ne bi bilo važno število obiskovalcev, saj je bila predstava doživljaj tudi z 20 gledalci, je bilo v dvorani precej žalostno. Kje so bili npr. koroški Slovenci?

20 let Koroške dijaške zveze

V soboto, 4. julija, je Koroška dijaška zveza praznovala pri Šoštarju v Globasnici 20-letnico svojega obstoja. Popoldne, od 16. ure naprej, je bil na programu kulturnopolitični program. Le malo število slovenskih rojakov se je odzvalo povabilu KDZ. V pozdravnem govoru je predsednik KDZ Sigi Kolter pozdravil konzula Socialistične federativne republike Jugoslavije Alfonza Naberžnika, predsednika NSKS-a, dr. Matevža Grilca, podpredsednika Filipa Warascha, višjega vladnega svetnika dr. Apovnika, predstavnik Slovenije skupnosti v Italiji Iva Jevnikarja, predsednika Socialistične mladine Novi Beograd Petra Damjanoviča, predstavnike kulturnih in političnih organizacij koroških Slovencev ter predsednike KDZ v zadnjih 20. letih.

Sigi Kolter je v svojem govoru dejal, da 20-letnica ni zgolj jubilej, marveč pomeni 20 let organizirane mladine, ki poudarja potrebo po aktivni vključitvi v družbeno-politično življenje. Omenil je številne uspehe KDZ v prid slovenskemu narodu v zadnjih 20 letih. Zaključil je svoj govor s sledečimi besedami: „Da je naše delo, ki vzgaja človeka k kritičnosti, kreativnosti

in soodgovornosti bilo in je uspešno, dokazuje dejstvo, da izhaja iz vrst KDZ število kulturno-političnih delavcev, funkcionarjev in zavednih Slovencev.

Zato bomo še vnaprej koncentrirali vse moči v realizacijo naših ciljev in se borili za izpolnitev naših pravic, ki so zajamčene v členu 7 ADP.

Tudi predsednik NSKS-a, in nekdanji predsednik KDZ, dr. Matevž Grilc, je čestital KDZ za lepi jubilej. Rekel je, da mora KDZ vzgajati elito, ki bo kulturno-politična baza za bodočnost. Ker se zaveda pomena mladinskega dela, želi KDZ še vnaprej uspešno delo. Tudi predstavnik Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar in predsednik socialistične mladine Novi Beograd Peter Damjanovič sta čestitala KDZ.

Kulturni program se je pričel z lutkovno igro „Medvedek Trdoglavček“, ki so jo predvajali lutkarji KDZ. Nato je mladinski pevski zbor iz Trsta s pesmijo zaokrožil kulturni popoldan. Višek pa je bil nastop folklorne skupine iz Beograda, ki je v krasnih nošah z jugoslovanskimi plesi navdušila maloštevilno publiko. Vsekakor bi si izvrstne kulturne skupine zaslužile večje število gledalcev. Ob večernih urah pa je bil ples z izvrstno koroško skupino Alpski sekstet.

Ker je dvajsetletnica le mejnik v organizaciji je potrebno, da si ogledamo nekoliko zgodovino KDZ.

Kot gost je nastopil Mladinski pevski zbor iz Trsta

Zamisli, ustanoviti organizacijo, ki bi združila slovensko srednješolsko mladino se je rodila že leta 1957 na počitniških sestankih plešivskih študentov. Ko se je ustanovila Slovenska gimnazija, se je zbrala večja skupina dijakov, ki so se zavedali, da slovenski narod potrebuje tudi kulturno-politično izobraženo mladino, ki bi nekoč predstavljala trdno hrbenico v slovenski narodni skupnosti.

Pripravljali odbor pod vodstvom Karla Smolleta je 19. 12. 1961 sklical prvi občni zbor zve-

ze, ki so jo imenovali Koroška dijaška zveza. Namen zveze bi naj bil združevati člane, jih usposabljanje za kulturno delo med koroškimi Slovenci, izpopolnjevati njih splošno izobrazbo, jih idejno vzgajati ter poglabljati v njih narodno in državljansko zavest. Prvi predsednik Koroške dijaške zveze je bil Jože Wakounik.

S številnimi izobraževalnimi večeri, študijskimi dnevi itd. je KDZ v teh 20 letih vestno izpopolnjevala namen organizacije. Da je mladina postala informirana, politična in kritična jasno dokazujejo osebe, ki so izšle iz vrst KDZ in so danes stebri slovenske kulture in politike na Koroškem (glej: predsedniki in tajniki v 20-letni zgodovini Koroške dijaške zveze).

KDZ je bila tudi predhodnica Slovenskega atletskega kluba.

Peter Damjanovič, ZSM Novi Beograd

Športni odsek KDZ, ki je bil ustanovljen 1962, je organiziral nogometno moštvo DSG, ki je doseglo na Koroškem precejšnjo število zmag. Igralci tega moštva so bili pozneje tudi v reprezentanci Slovenskega atletskega kluba.

KDZ zastopa koroške Sloven-

Gostje iz Beograda: folklorna skupina iz Novega Beograda

dosti sadu. KDZ je znana tudi po svojih dveh kulturnih skupinah Oder mladje in Lutke mladje. Ti dve skupini z idealizmom prinašata slovensko besedo v kraje, kjer protimanjšinski zakoni prepovedujejo uporabo slovenskega jezika v šolah in na uradih. Priljubljeni skupini nastopata v šolah, v farovžih in celo na skednjih. Mladina jih vedno sprejme z odprtimi rokami, ker se zaveda pomena teh prirediteljev. V zadnjih letih se je KDZ predvsem zavzela za dosledno dvojezičnost. Na demonstraciji v Šentjakobu, kjer je bila KDZ soorganizator, je dejal Janko Pipp:

„Dvojezična tabla, ki smo jo danes postavili v Šentjakobu je izraz naših zahtev po topografskih napisih po celem dvojezičnem ozemlju, od Zilje pa tja do Podjune in je en del uresničitve člena 7. Topografski napisi pa ne pomenijo le dvojezične table, temveč vse javne napise od kanalskega pokrova do šol, postaj, pošt, gasilskih domov, občinskih uradov, kasarn, spomenikov, cestnih oznak, vlakov in avtobusov itd. pa tja do dvojezičnih oznak slik.“

Da to niso bile le prazne besede, dokazuje npr. boj z majicami „Koroški Slovenci — tuji v domovini“, ko so številni mladinci morali pretrpeti zaradi borbe za pravico udarce policije in so jih dolgo sodnijsko zasledovali. Boj z dvojezičnimi hišnimi napisi.

Zadnji dokaz, da Koroška dijaška zveza ne obdrži besede „dvojezičnost“ le v ustih, pa je kolodvorska akcija. Kljub temu da po dveh letih vprašanje okoli južnokoroških kolodvorov še vedno ni rešeno, se mladina še vedno poteguje za pravice, ki so zajamčene v členu 7 ADP. Tudi komplikacije s policijo in Zvezno železniško direkcijo v Beljaku niso vzrok, da bi mladina odnehala se bojevati za enako-

pravnost obeh narodov na Koroškem.

Sicer je imela Koroška dijaška zveza v svoji 20-letni zgodovini, kakor pač vsaka organizacija, precejšnje krize, kar pa ne more izpodriniti dejstva, da je delovala v prid slovenskemu narodu na Koroškem in je nudila številnim rojakom kulturnopolitično informacijo, ki jih v šoli

Ivo Jevnikar, mladinska komisija SSK

niso dobili. S tem je tudi pomagala, da so postali Slovenci odpornejši proti nemškonskonalnim krogom. Zavedala se je namreč, da je le politično izobražena mladina garant za obstoj narodnosti.

Bogata zgodovina neke organizacije, kajne?! Kje so zdaj vzroki, da pride na dvajsetletnico KDZ, ki lahko pokaže na tolikšno število uspehov, le tako malo število rojakov? Je kriva sama slaba organizacija odbornikov in mladinskega referenta KDZ, ali pa mora mladina odpreti vrata in se pobrigati tudi za ostale Slovence ne le za „elito“ na gimnaziji? Morda se bo potem več ljudi zavedalo pomembnosti mladinskega dela. Odgovor bodo morali iskati v Koroški dijaški zvezi.

Rihard Grilc

Z njimi goji Koroška dijaška zveza tesne stike

Predsedniki in tajniki v 20-letni zgodovini Koroške dijaške zveze

1961—62:

Jože Wakounik
Micka Partl

1962—63:

Jožko Tischler
Mili Mitscher

1963—64 in 1964—65:

Karl Smolle
Erik Užnik

1965—66:

Filip Warasch
Gustl Malle

1966—67:

Matevž Grilc
Micka Wernig

1967—68:

Marko Jernej
Janko Oitzl

1968—69:

Filip Warasch
Franc Wedenig

1969—70:

Franc Wedenig
Štefan Oraže

1970—71:

Janko Kumer
Pavel Olip

1971—72 in 1972—73:

Borut Sommeregger
Marjan Pandel

1973—74:

Peter Millionig
Marko Kreutz

1974—75:

Roland Grilc
Veronika Rutar

1975—76:

Olga Vovk
Veronika Rutar

1976—77:

Olga Vovk

Veronika Rutar

1977—78 in 1978—79:

Magda Koren
Helmut Grilc

1979—80:

Sigi Kolter
Marija Trampusch

1980—81:

Sigi Kolter
Vincenc Gotthardt

PRIREDITVE

VEČER S PLESOM

Prireditelj: SPD „Danica“ v Šentvidu v Podjuni
Kraj: pri Uranku-Wutte na Veselah
Čas: petek, 10. 7. 1981, ob 20.30 uri
Sodelujejo: folklorna skupina SPD „Zarja“ iz Železne Kaple, mešani pevski zbor SPD „Danica“ iz Šentvida v Podjuni in „Alpski kvintet“

Katoliška prosveta v Železni Kapli
KONCERT NA ORGLAH
 v farni cerkvi v Železni Kapli
 v soboto, 11. julija 1981, ob 18.30 (po večerni maši)
 Izvajajo: A. Tomanič orgle, V. Belič violina, T. Buh flavta.

POLETNA NOČ

Prireditelj: SPD „Zarja“ v Železni Kapli
Kraj: Občinsko kopališče v Železni Kapli
Čas: sobota, 11. 7. 1981, ob 20. uri
Igra: ansambel „Fantje treh dolin“

Krščanska kulturna zveza v Celvcu in Katoliško prosvetno društvo „Planina“ v Selah

KOROŠKIH VIŽARJEV

v nedeljo, 12. julija 1981, ob 14.00 uri, v farni dvorani v Selah

Nastopajo domači ljudski godci in pevci iz Zile, Roža in Podjune.

VEČER SLOVENSKE PESMI IN FOLKLORE

Prireditelj: SPD „Trta“ v Žitari vasi
Kraj: gostilna Rutar v Žitari vasi
Čas: nedelja, 12. 7. 1981, ob 20. uri
Nastopajo: MPZ „Srce“ iz Dobre vasi; Plazniška dekleta; moški zbor ter folklorna skupina SPD „Trta“ iz Žitare vasi.

KULTURNI VEČER

Prireditelj: SPD „Srce“ v Dobrli vasi
Kraj: Kulturni dom v Dobrli vasi
Čas: četrtek, 16. 7. 1981, ob 20. uri
Nastopajo: Tamburaški zbor SPD „Zvezda“ iz Hodiš pod vodstvom Dorice Sabotnik; mladinska folklorna skupina SPD „Zarja“ iz Železne Kaple vodi Travi Uršič; MPZ „Srce“ pod vodstvom Albina Krajnc; duo iz Roža (Magdalena Wieser in Micka Miškulinik).

KULTURNI VEČER S PLESOM

Prireditelj: SPD „Vinko Poljanec“ v Škocijanu
Kraj: gostilna Picej na Zgornjih Žamanjah
Čas: sobota, 18. 7. 1981, ob 20.30 uri
Nastopa: moški zbor SPD „Vinko Poljanec“
 Za ples igra „Alpski sekstet“

Slovensko planinsko društvo Celovec vabi na

IZLET NA MONT BLANC
konec meseca avgusta.

Interesenti naj javijo svojo udeležbo do 31. 7. 1981 na sedež Slovenskega planinskega društva, 9020 Celovec, Gasometergasse 10, tel.: 32550 ali 32594.

Termine bomo pravočasno objavili.

Žitara vas

Kaj je z otroškim vrtcem? Tako se sprašuje EL Žitara vas v občinskem listu „Žitarski list“, ki ga redno izdaja. V prejšnji številki je EL predložila svoj načrt o otroškem vrtcu za občino Žitara vas, dosedaj pa občina niti razpravljala ni o predlogu. Nastaja vtis, da je občini vrtec deveta briga. Najnovejši list poroča še o drugih komunalnih problemih in nadaljuje s serijo predstavitev občanov.

Bistrica na Zilji:

Kulturne prireditve pri Zilji

Bistriška „Singgemeinschaft“ je praznovala pred kratkim 30-letnico svojega obstoja in sicer pod geslom „Freundschaft über die Grenzen“ ali slovensko povedano „prijateljstvo preko meja“. Zato so bile povabljene tudi pevske in folklorne skupine iz Slovenije, Furlanije, pa tudi ženski pevski zbor iz spodnje Koroške pod vodstvom g. V. Polanška, folklorna skupina iz Čajne pod Dobračem celo v Zilskih narodnih nošah in pevsko društvo „Biesingen“ iz Posarja, ZRN.

Odigravala se je prireditve v velikem šotoru na „Gorici“ na spodnji Bistrici. Udeležba je bila izredno dobra. Tudi domačini, ki so ostali zvesti svojemu rodu in materini besedi, so bili v velikem številu zastopani kakor tudi vsa naša nadebudna smetana z le malo izjemo. Vendar pa moramo pri priložnosti omeniti, da „Ojstrnk“ le redkokdaj in v zelo malem številu obišče kako prireditve slov. prof. društva Zila na Bistrici.

Nad vse dovršeno so nastopale vse pevske in folklorne skupine, zlasti še te iz Slovenije in Furlanije in žele za vsak nastop velik aplavz. Ko pa je nastopil pevski kvintet „Gorenjci“ s pesmijo „Zabučale gore“, je bilo občinstvo kakor zamaknjeno in dalo po mojstrsko zapeti pesmi „Gorenjcem“ tudi zasluženi bučni aplavz. Bolelo pa me je globoko v dušo, da ni zapel „Ojstrnk“ že davno rajnega Štroblnovoga očeta g. Jožefa Kattnika zloženo in skomponirano pesem „Tam kjer teče bistra Zila“, ki jo pojejo po vsem širnem svetu kjer so naseljeni Slovenci, ali pa Zotlarjevega Mihala tisto „Jes pa pojdan u pvanina, kadar ljepa ura bo.“ Škoda, da bogata dediščina naših nam nepozabnih prednikov ne „rajma“ se več v tak program.

Čeprav so bili nagovori g. direktorja Leilerja in g. Wiesflekerja pol-

ni poudarkov prijateljstva preko meja ni bila izgovorjena niti ena beseda Slovincem ali Furlancem s strani uprizoriteljev v njih materinem jeziku. Iz srca v srce segajoče besede pa je spregovoril zastopnik obeh slovenskih nastopajočih skupin. Le dobro, da je to situacijo rešila gdč. Milka Krieglova, izposojenka Slov. prosv. društva Zila na Bistrici, ki je povezovala program v nemškem, slovenskem in italijanskem jeziku in s tem pokazala, da je prijateljstvo preko meja šele tedaj verjetno, če bomo že doma razprostilili roke in odprli srce vsakemu bratu.

Tudi materinski dan smo praznovali. Lepa slovesnost je bila v cerkvi, ko so otroci po zaslugi g. učiteljice Milene Pipp peli in deklamirali materam v počastitev, na koro pa je cerkveni pevski zbor olepšal slovesnost z zelo ubranim petjem pod vodstvom našega priljubljenega organista g. Nantija Mörtla. Poleg berila so pa naš preč. g. župnik Stanko Trap prebrali tisto v srce segajočo Ivan Cankarjevo povest „mater je zatajil“. Zazrl sem se naokrog, kar večkrat rad storim in zapazil, da je bilo rosno marsikatero materino oko.

Ostanimo zvesti Bogu in rodu in materini besedi, da nas ne bo sram pred zgodovino.

NKZ

Bilčovs — Velinja vas:

Zaključek glasbene šole

V zadnjih dneh meseca junija je bilo v naši občini dosti vzrokov za praznično razpoloženje: Po uspešni sezoni nogometnega društva, kateremu je uspel nov podvig v 1. razred, po odličnim zaključku šolskega leta bilčovske glasbene šole, ter blagoslovitvi motornega vozila gasilcev v Velinji vasi, sta se razporedila še plesa gasilcev ter čebelarjev v Velinji vasi. V soboto zvečer so se pri Miklavžu zbrali učenci, pedagogi ter starši, da bi s krajšim nastopom zaključili 2. letnik glasbenega pouka v Bilčovsu. V svojem pozdravnem nagovoru se je zastopnik kuratorija za glasbeno šolo Herbert Seher najprizračneje zahvalil glasbenim pedagogom iz Slovenije za naporno delo, ki jo povzročajo poučevanje, saj je le-to povezano s prevozi, včasih nad 200 kilometrov dnevno. Prav tako pa je izrekel priznanje vsem 30 učencem, ki so v vztrajnem delu že znatno napredovali, in tako postajajo čedalje pomembnejši faktor kulturnega življenja v naši občini. Po razdelitvi spričeval je še knjižničarka SPD „Bilka“ podelila bralne značke 8 pridnim ljubiteljem slovenske književnosti in hkrati opozorila na pomembno vlogo načrtno književne vzgoje.

Na predvečer praznika zavetnika Velinjske podružnice, apostolov Petra in Pavla, je v okviru praznične slovesnosti blagoslovil novopečeni dekan Poldej Kassl motorno vozilo, ki ga je nato izročil bilčovski župan Hanzi Ogris poveljniku Hanziju Kropfiču s predajo ključev. To ni samo priznanje velinjskim gasilcem za odlične uspehe na področju športnih tekmovanj, marveč tudi sad prizadevnosti in složnosti gasilcev ter vseh ljudi iz Velinje vasi in okolice, ki materialno podpirajo delovanje gasilskega društva. Ne nazadnje pa se je vodstvo ÖDK-elektrarne Bistrica-Bilčovs iz-

kazalo zelo odprto in širokogrudno do problemov velinjskih gasilcev ter z izdatno podporo šole omogočilo realizacijo dolgoletnega projekta.

Končno pa so se zadnjo soboto zvečer zbrali pri Kanaberlno vsi ljubitelji čebelarstva (in seveda tudi strdji), da bi ob posebnih vižah in krepkem „strdenem“ proslavili občinski praznik bilčovskih „čebelarjev“. Izvrstna organizacija, ki je bila tudi garant za odlično zabavo, je spet enkrat bila v rokah šefa čebelarjev, občinskega odbornika Antona Krušica.

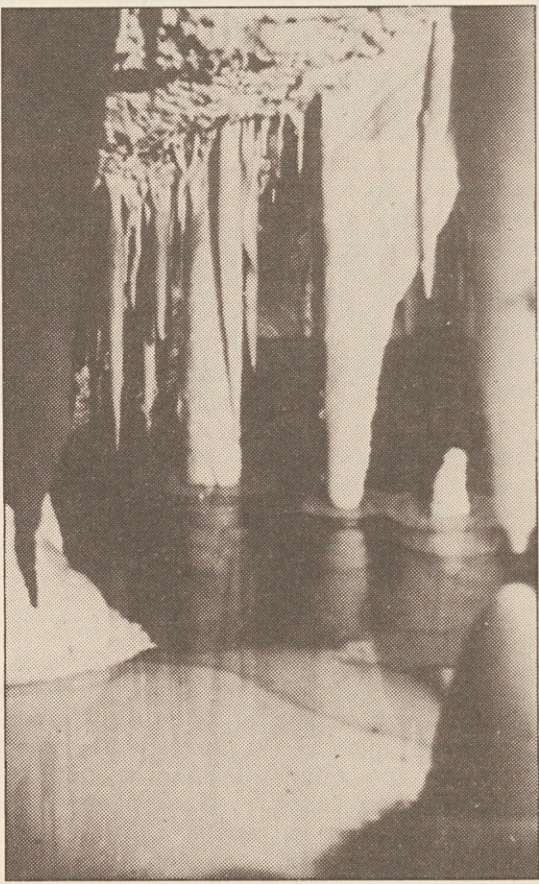
Celovec

V Celvcu so pretekli terek odprli v celovski Mestni hiši razstavo grafik in oljnatih slik slovenskega slikarja Jožeta Horvata-Jakija. Razstavo prireja Avstrijsko-jugoslovansko društvo ob podpori jugoslovanskega generalnega konzulata in kulturnega referata mesta Celovec. Ob otvoritvi je spregovoril predsednik deželnega zbora Josef Guttenbrunner, glasbeno popestril pa je s pesmimi otvoritev mešani oktet SPD Danica iz Šentprimoža, ki ga vodi Hanzi Kežar. Razstava bo odprta do 31. julija, med tednom je odprta od 10.—12. in od 17.—19. ure, ob sobotah in nedeljah pa od 10.—12. ure.

Med slovesnostjo v celovski mestni hiši se je poslovilo avstrijsko-jugoslovansko društvo tudi ob generalnega konzula Milana Šamca. Predsednik Sereinigg se mu je zahvalil za pomoč in sodelovanje. Milan Šamec je v svojem nagovoru izjavil, da ga vežejo lepi spomini na Koroško in da se bo tudi naprej trudil za dobro sodelovanje, kajti najhujše, kar lahko človeka doleti, je slab sosed, najboljši pa dober sosed. (Več v naslednji številki).

Podzemeljske naravne lepote v trebuhu Obirja

Kristalno jezero z obročastimi kapniki. Obroči so nastali, ker se je apnenec kristaliziral na površini vode. To pomeni se strdil okoli v vodo, oziroma iz nje strlečih kapnikov. Steber, ki ga vidimo sredi slike na levi, je nastal tako, da sta se stalaktit od zgoraj in stalagmit od spodaj združila. To pa že preden je nastalo jezero. Jezero je nastalo najbrž tako, da je „siga“, torej strdujoči se apnenec zalil vse luknje in špranje, ki so v tem območju vodile v globočino, tako da voda ni mogla več odtekat. Drugi, to je stalaktit proti desni, ta štrli že v vodo. Tudi okoli njega se je napravil obroč. Razlika je samo ta, da se ta dva ne bosta nikoli združila, ker je stalagmit že pod vodo.

ROŽ-PODJUNA-ZILJA

Sele

Žalostna novica, da Bošnjakovega Tomaža ni več, je vse, ki so ga dobro poznali, globoko zadela. Tomaž je v ponedeljek pri obiranju češenj padel z drevesa in s tem ranil notranje organe. Na poti v bolnišnico je 69-letni umrl.

Tomaž je bil priden in marljiv človek. Celu svoje življenje je delal na kmetiji. Z ženo Nežo sta le s trudom lahko vzgojila tako številno družino, pri hiši je namreč 12 otrok. Florija je celo dal na Slovensko gimnazijo in tudi stroški, ki so bili s tem povezani, mu niso bili pretežko breme.

Življenje mu nikoli ni pokazalo vesel obraz. Med drugo svetovno vojno je moral pretrpeti strahote koncentracijskega taborišča, ker je tudi v teh hudih časih stal za slovenskim narodom. Tomaževa doživetja in pripovedovanja so bile tudi ogromna pomoč pri filmu o selskih žrtvah. Bil je veren človek, ki je živel pri delu in umrl pri delu. Žalujoci ženi Neži in otrokom pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Kotmara vas

Te dni je izšla druga letošnja številka dvojezičnega občinskega lista „Naša občina Kotmara vas/Unsere Gemeinde Köttmannsdorf“, ki ga izdaja kotmirška Enota lista štirikrat letno. Poleg novic iz občinske hiše objavlja časopis tudi vesti o delovanju SPD „Gorjanci“, ki je konec aprila priredilo koncert ansambla Franca Miheliča.

Prisrčne čestitke, povezane z najboljšimi željami, je izrekla EL v svojem glasilu tudi 50-letniku Mihi Packu, Krznarju na Plešivcu, oče je bil dolga leta slovenski občinski odbornik v Kotmari vasi.

Borovlje

Prejšnji terek je bil v Borovljah pogreb Janeza Užnika. Rajni je umrl v 81 letu starosti. Doma v Selah je vsa leta bil gozdni delavec in je pri tem težkem delu zgubil svoje moči in si nalezal zahrbtno bolezen, ki ji je končno moral pod-

leči. Bil je marljiv in štedljiv človek, iskrenega značaja ter družabnega srca. Z ženo Kristino, ki je doma pri Kovaču v Mlinčah, sta si v Doleh zgradila lično hišico.

Pogrebne obrede je vodil kaplan Valentinič, ki ga je ob odprtem grobu rajnega omenil kot poštenega človeka. Ženi Kristini iskreno sožalje.

ČESTITAMO

60-letni življenjski jubilej praznuje v Pliberku mestni župnik Aloiz Kulmež. Mestnemu župniku čestitamo!

Marici in Jožetu Blažaju iz Šmihela se je rodil prvorojenček Mario. Mladim staršem čestitamo!

Študij ekonomije je na dunajski trgovski univerzi zaključila absolventka Slovenske gimnazije Anica Gasser iz Bilčovsa. Mag. Anici Gasser čestitamo!

Svoj študij na celovski pedagoški akademiji sta z uspehom zaključila Robert Germ iz Pliberka in Irena Černut iz Loč. Mladima učiteljema iskreno čestitamo!

Študij medicine je z naslovom doktorja zaključil na dunajski univerzi maturant Slovenske gimnazije Roman Schellander iz Čahorč pri Kotmari vasi. Mlademu doktorju čestitamo!

Na graški univerzi je zaključil svoj študij teologije Štefan Kramer iz Encelne vasi. Mlademu magistru čestitamo!

Absoventka Slovenske gimnazije Marija Novak, doma pri Železni Kapli, je na dunajski univerzi zaključila študij medicine. NT prisrčno čestita!

GOST V NAŠEM TEDNIKU

Jože Štefan:

Oblikuje koroška znamenja

Znamenja na Koroškem predstavljajo predvsem za turiste posebnosti, ki jih zlahka ne najdeš v taki pestrosti kje drugod. Južna Koroška je posejana s takimi križi in kapelicami, ki jih lastniki skrbno negujejo in popravljajo. Pri obnovi stenskih slik se pogosto stavi vprašanje po „mavarju“, ki bi sliko obnovil ali križ novo poslikal. NT predstavlja enega teh ljudskih umetnikov.

NT: Jože Štefan, domà si na Komlju, zdaj pa živiš v humški šoli. Kako si prišel do slikanja?

Štefan: Že v osnovni šoli na Komlju sem zelo rad risal. Zato sem se potem tudi odločil za poklic pleskarja, ki sem ga tudi rad vršil.

NT: Postal si znan predvsem tudi po slikanju križev.

Štefan: Nagovorili so me, da bi zgoraj doma na Komlju popravil nek križ in sem si mislil, da bi ga pravzaprav tudi kar lahko malo „pomalal“. Tako sem prišel do tega dela, ki me zelo veseli.

NT: Pokrajino s tem delom popestriš. Kako se oziraš na okolico križa?

Štefan: Gledam seveda, da oblikovanje ne kviri oblike križa. Mislim, da pri tem slikanju ne moreš poslušati samo na notranji glas, ozirati se moraš tudi na zgodovino teh križev in njihovo oblikovno preteklost.

NT: Menim, da bi Te lahko imeli za pravega ljudskega umetnika. Si se kje šolal?

Štefan: Malo nekaj že po nekem tečaju po pošti, potem pa sem obiskoval umetniško šolo na Dunaju.

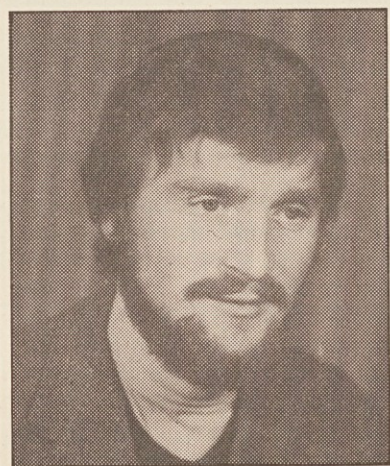
NT: Od česa pa živiš?

Štefan: Poleg slikanja križev se ukvarjam tudi z reklamno grafiko, rišem razne napise itd. Sicer pa živim zelo skromno tu v stari humški šoli.

NT: Nekaj let se že ukvarjaš s slikanjem križev. Kje pa stojijo „Tvoji“ križi?

Štefan: Na Komlju jih je nekaj, pa tudi po celi Podjuni so raztreseni. Na Žihpoljah, v Liebenfelsu, Pustu, v Šentpavlu v labotski dolini in v Selah sem tudi že delal. Poleti namreč slikam križe, pozimi pa nove in stare skrinje ter tudi slike.

NT: V mladju so bile take slike že pred leti objavljene. Od 4.

do 19. julija pa si zastopan na posebni razstavi pliberških slikarjev v Schwarzlinovi dvorani. Kje pa še razstavljaš?

Štefan: Konec avgusta bo razstava v Ptuj, kjer sem se lani udeležil likovne kolonije, na kateri je bil tudi Valentin Oman.

NT: S tem pogovorom si se predstavil našim bralcem, katerim priporočamo, da sežejo pri obnovi domačih križev in znamenj po domačem oblikovalcu. Hvala za pogovor.

FK

Občni zbor Zveze slovenskih izseljencev

Slovenski izseljenci hočejo pripraviti dokumentacijo o izseljenstvu, so povedali na občnem zboru Zveze slovenskih izseljencev, ki je bil preteklo nedeljo v Kulturnem domu v Šentprimožu. Dokumentacija naj bi zajela in dokumentirala trpljenje naših izseljencev, ki so jih nacistični krvniki čez noč izgnali iz domov, odtrgali od svojcev in deportirali v taborišča v Nemčijo. Na občnem zboru, ki ga je vodil predsednik Jože Partl, je spregovoril kot glavni govornik predsednik

ZSO dr. Franci Zwitter, po občnem zboru pa je zapel tudi mešani zbor SPD Danica pod vodstvom Hanzija Kežarja.

Pri volitvah za novi odbor je bil potrjen v celoti stari odbor z izjemo Janka Ogrisa, ki zaradi bolezni ne more več izvrševati funkcije odbornika. Njega je nadomestil Hanzij Ogris, ki je že dosedaj zastopal Zvezo izseljencev v kuratoriju fonda za žrtve fašizma. Kot je poročal na občnem zboru, sta slovenske izseljence v tem fondu zastopala še

dr. Katja Šturm-Šnabl in dr. Stanko Jelen. Do letošnje ukinitve fonda so se vsi trije odgovorno in z vso vnemo zavzemali za podpore slovenskim rojakom, da vsaj delno dobijo povrnjeno krivico, ki so jim prizadejali nacisti. „Čeprav tega nikdar ne bodo mogli poravnati z denarjem,“ je dejal Hanzij Ogris. V ožjem odboru Zveze slovenskih izseljencev so poleg predsednika Jožeta Partla še Matevž Wieser in Martin Rössman (podpredsednika), Rado Janežič (tajnik) in Gregor Krištof (blagajnik).

Ker je nek diskutant vprašal na diskusiji, zakaj na občnem zboru ni nobenega zastopnika Narodnega sveta, nam je tajništvo sporočilo, da nihče ni bil vabljen.

Sodelovanje med ljubljansko in celovško univerzo

Rektor univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani dr. Slavko Hodžar in rektor celovške univerze za izobraževalne vede dr. Günter Hödl sta nedavno v Celovcu svečano podpisala dogovor o sodelovanju med obema znanstveno-izobraževalnima ustanovama. Kratke svečanosti so se med drugim udeležili tudi predsednik SAZU akademik dr. Janez Milčinski, dekan ljubljanske filozofske fakultete dr. Janko Pleterški, profesor celovške univerze dr. Josef Klingler, predsednik koroškega univerzitetnega združenja Hans Romauch in drugi.

S tem dogovorom — ljubljanska univerza ima podobne že z univerzami v Trstu, Mariboru in Reki — sta obe ustanovi povišali svoje dosedanje občasno sodelovanje tudi formalno v stalno partnerstvo. Sodelovanje bo zaobsegalo vsa temeljna in strokovna področja, ki so domača na obeh univerzah, izvajali pa ga bodo z letnimi načrti.

S pogodbo, ki naj bi pospešila skupno znanstveno delo, so določili tudi oblike tega sodelovanja. V šestih točkah predvidevajo izmenjavo pedagoškega in raziskovalnega osebja, podpiranje strokovnega izobraževanja pri mlajših znanstvenikih, sodelovanje pri

skupnih raziskovalnih projektih, izmenjavo informacij o znanstvenih prireditvah, skupno organizacijo takih prireditev, izmenjavo literature in njeno objavlanje ter pospeševanje strokovnih in kulturnih stikov med študenti obeh univerz. S posebnim členom dogovora so

poudarili pomen razširitve dosedanjega sodelovanja, pri tem pa posebno mesto zavzemajo študij slovenskega jezika in literature na celovški in študij nemškega jezika in avstrijske literature na ljubljanski univerzi ter raziskovalne naloge o vprašanjih manjšin in migracije.

Ob zaključku šolskega leta so pripravili otroci dvojezičnega vrtca „Naš otrok“ v Celovcu ljubko predstavo na kateri so pokazali svojim staršem, kaj so jih „tete“ v vrtcu tudi naučile. Vsi trije otroški vrtci, ki so dvojezični: v Šentprimožu, v Šentjakobu in v Celovcu imajo tudi načrten vzgojno-izobraževalni program, ki otrokom končno tudi olajša vstop v osnovno šolo. Kot so nam sporočili, je v celovškem vrtcu tudi še nekaj mest prostih.

Loče

Pred kratkim je bila pri Pušniku v Ratenčah majhna slavnost — svoj god sta obhajala slovenska pravnik Janko Tischler starejši in mlajši. Dr. Janko Tischler starejši je obenem praznoval tudi še svoj 51. rojstni dan, zato so Loški tamburaši prinesli godovnikoma majhen glasbeni dar, saj sta vendar oba velika dobrotnika mladih godbenikov. V imenu Pušnikove hiše, tamburašev in domačega prosvetnega društva je pozdravil Kristi Wrolich slavljence, jima čestital h godu in rojstnemu dnevu ter obema zaželel še mnogo zdravler let in poslovnega uspeha.

Kot znano, je Janko star., hvala Bogu, kar dobro okreval od hudega obolenja in je danes že zopet z vsemi močmi predan svojemu poklicu. Tudi mlajši godovnik vestno vrši svojo službo, čeprav je komaj lansko leto v resda kratkem času končal svoje študije in napravil tudi svojega „dohtarja“. Že poprej pa si je pri Pušniku izbral svojo ženo Dano, ki je neke vrste univerzalen človek — ne le da zna prijeti za vsako delo, še posebna njena odlika je smisel za pravega menežerja.

Nemalo je naših ljudi, ki so že iskali pri dr. Tischlerju nasvete ali odvetniško pomoč ter jo tudi našli — čestokrat tudi za sam „boglonaj“. V ožjem krogu vidnih predstavnikov „mater justitae“ je potekalo godovanje v prisrčni domačnosti še daleč v noč.

Ob brskanju po preteklosti sem se spomnil, da sem v povojnem letu 1946 ob opravljanju sprejemnega izpita za učiteljske preživel dve noči pod streho rajnega prof. Tischlerja v Celovcu — ob tej priliki sem spoznal današnjega slavljence, takrat še srednješolca Janka Tischlerja. Kazal mi je svojo zbirko znamk — zares dolgo je že od tega.

Pliberk

Pred kratkim je izšla 2. številka Pliberškega časopisa v letu 1981. Časopis daje bralcem splošno informacijo o dogajanjih v občini. List poroča o kulturnih prireditvah kot npr. o vignetnem koncertu, o Foltiju Hartmanu, ki vodi že 50 let pevski zbor „Edinost“, o gostovanju Ribniškega okteta ipd. Občanom pa tudi daje objektivno informacijo o političnih dogodkih v pliberški občini. Tako poroča podžupan Mirko Kumer o problemih z gradnjo cest in o načrtovanem celodnevem otroškim vrtcem v Nonči vasi. Časopis poroča tudi o najnovejših športnih dogodkih v občini.

Klju temu, da je Pliberški časopis razmeroma mlad list, dobi precej dobre kritike, kar tudi dokazuje pismo nemškogovorečega bralca, ki piše, da mu ugaja objektivnost informiranja Pliberškega časopisa. Da je list dvojezičen, pa je po mnenju dopisnika, prav gotovo korak k zboljšanju medsebojnega razumevanja obeh narodov.

MI ZA VAS

PIŠE MIHA ZABLATNIK

KLUB SLOVENSkih OBČINSKIH ODBORNIKOV KEL KOROŠKA ENOTNA LISTA

Združene moči — velik uspeh

Darujte za Drabosnjakov Dom na Kostanjah

Vsi bralci poznate Andreja Šusterja Drabosnjaka, znanega koroškega bukvnika z Drabosinj pri Kostanjah. Če bi bil Andrej Šuster Drabosnjak nemškega pokolenja, bi mu občina Vrba oz. koroška dežela že zdavnaj postavila spomenik in muzej. Tako pa je bil Slovenec in nihče od teh se ne zanima zanj.

SPD Drabosnjak, slovensko prosvetno društvo na Kostanjah, ki je v zadnjem času spet močno zaživelo — v spominu nam je vsem gotovo še igra „Zgubljeni sin“ Andreja Šusterja Drabosnjaka, ki so jo Kostanjčani igrali po vseh naših krajih — hoče spraviti Drabosnjaka v pravo luč!

Agilni prosvetarji v občini Vrba hočejo z lastnimi močmi in rokami restavrirati na Ko-

stanjah bivši farovski hlev Drabosnjakov dom. Tu naj nastane soba-muzej še ohranjenih Drabosnjakovih zapuščin, društvena soba in majhen prostor za vaje. Nastopajo pa Kostanjčani v mestni dvorani Vrbi sami. Trenutno so Kostanjčani v taki zagati, da so morali za „Zgublenega sina“ bandrati 14-krat iz ene sobe oz. odra na drugega, ker nimajo svojih prostorov.

Kupno pogodbo so Kostanjčani že sklenili s Cerkvijo za omenjeni farovski hlev in nekaj zemljišča. Zahtevano naplačilo so tudi že poravnali. Imeli so od raznih strani obljubljeni podporo, da bi z njo poravnali nakup zemljišča in poslopja za Drabosnjakov dom. A obljube so ostale neizpolnjene in Kostanjčani z lastno močjo niso v sta-

nu poravnati kupne cene. V stanu pa so opremiti poslopje.

Ker ne gre za nobene milijone, temveč samo za nekaj čez 100.000.— šil., sem prepričan, da to s skupnimi močmi lahko poravnamo. Zatorej Vas, dragi bralci, pozivam, da izkažete složnost s Kostanjčani in omogočite s prostovoljnimi prispevkom nakup zemljišča za Drabosnjakov dom v Kostanjah. Saj gre ob tem za bukvnika-Slovenca, torej tudi za moža in uglednega prednika nas vseh.

V tej številki je priložena položnica. Prosim Vas, ne prezrite je in pomagajte našim rojakom na severni jezikovni meji, da nas bodo še večkrat razveselili z gojitvijo Drabosnjakove tradicije. Vnaprej se Vam v imenu SPD Drabosnjak prisrčno zahvaljujem!

R. Lamote:

DVOBOJ

Policijski prefekt mesteca Rangisa, gospod Candudire, je pozajtrkoval in sedel v naslonjač poleg okna, da bi ob cigareti prelistal časopise. Njegova mlada žena je srkala liker. Prefekt je najprej bral pariške časopise, nato pa vzel v roke krajevni „Rangiski pregled“. Nenadoma je skočil iz naslonjača.

„Komaj teden dni je, kar si prišel za prefekta, pa te že napadajo?“ ga je začudeno vprašala žena.

„Ne mene, ampak tebe!“

„Kako? Mene? Saj sem prišla šele včeraj!“

Mlada žena je vzel v roke časopis in pričela brati: „Naš novi pre-

sem spoznala, da je bila pomota. Mislili so namreč, da sem neka pariška igralka, ki bi morala pripotovati z istim vlakom. Takoj sem pobegnila iz kavarne.

„Zakaj mi tega nisi takoj povedala?“

„Mislila sem, da se ne bo razvedelo.“

„Hm, to je zelo nerodno.“

Prefekt je stopil v pisarno in glavnemu uredniku „Rangiskega pregleda“ napisal takole pismo: „Gospod! Če bi nekdo hotel oklofutati takšnega pobalina, kot ste vi, bi si samo roke umazal. V pismu vam pošiljam dve zaušnici kot dokaz prezira.“

sta mogla odgovoriti, ampak sta si nekaj jecljala, potem pa si padla v objem. Bil je to resnično vznemirljiv prizor.

„Zato se nismo vozili sem po prahu!“ je rekel častnik. „To bi lahko opravili brez vožnje. Toda če je že tako, bomo naredili zapisnik.“

„Predlagam,“ je rekel Poussie, „da vnesemo v zapisnik, da sta se nasprotnika pobotala, ko sta drug v drugega izstrelila en naboj.“

„Samo enega? To ni dovolj!“ je rekel častnik.

„Kaj, če bi jih bilo osem...?“

„To je zopet preveč. Po štiri z vsake strani!“

Naredili so zapisnik ter poklicali zdravnike. Nekdo je rekel:

„Vsaj ustrelite katerikrat, da bi zdravniki verjeli v točnost zapisnika. Naj slišijo kak strel: Glejte, tamle v tisto drevo!“

Vsem je predlog ugajal. Častnik je zavzel borbeni položaj in sprožil proti tisti bukvi. Toda strela ni bilo slišati. Poskusil je drugič, zopet nič. Nato je vzel drugo pištolo. Da se ni naboj zataknil?

Resni gospod Pugny, ki so mu poverili nabavo pištol, je nekoliko vznemirljivo pojasnil: „Gospodje, da se ne bi pripetila morda kakšna nesreča, sem za vsak primer pištoli prej izpraznil...“

POLETNA NOČ

Prireditelj: SPD „Rož“ v Šentjakobu v Rožu

Kraj: Šotor v Šentjakobu v Rožu

Čas: sobota, 25. 7. 1981

Za zabavo igra znani ansambel „Fantje treh dolin“ iz Slovenije.

KULTURNI VEČER

Prireditelj: SPD „Bilka“ v Bilčovsu

Kraj: Miklavž v Bilčovsu

Čas: sobota, 18. 7. 1981, ob 20. uri

Sporod oblikuje domače društvo. Po kulturnem programu prosta zabava.

Igra: ansambel Veselih hmeljarjev iz Žalca.

FOLKLORNI VEČER

Prireditelj: SPD „Jepa-Baško jezero“ v Ločah

Kraj: Pušnik v Ločah

Čas: petek, 10. 7. 1981, ob 20.30 uri

Nastopajo: Tamburaški ansambel; Mladinski pevski zbor in deklški trio iz Loč — vodi Erika Wrolich

Knjižničarski tečaj, Slov. študijske knjižnice.

V soboto, dne 11. 7. 1981, v prostorih dijaškega doma Slov. šolskega društva, Tarviserstraße 16.

Pričetek tečaja bo ob 9.00 uri. Vabljeni so v prvi vrsti društveni knjižničarji, njihovi namestniki ter vsi ljubitelji slovenske knjige.

Koordinacijski odbor za letovanje otrok na morje

Viktringer Ring 26
Vinko Kušej
tel. 0 42 22 - 72 5 85

Gasometergasse 10
Milka Kokot
tel. 0 42 22 - 32 5 50

Vijudno Vam sporočamo, da bo letovanje otrok na morju v SAVUDRIJI letos v 2 izmenah:

1. izmena: od 6. 8. do 20. 8. 1981
2. izmena: od 20. 8. do 3. 9. 1981

Koordinacijski odbor nudi:

Prostore za bivanje, 5 obrokov hrane dnevno, za vsakih 10 otrok enega vzgojitelja, zdravstveno oskrbo in v primeru potrebe prevoz bolnega otroka v bolnico, prevoz v Savudrijo in nazaj. Cena za 14-dnevno bivanje znaša šil. 1400.—; prevozni stroški šil. 400.—.

fekt, kot kaže, ne pozna dobro običaje našega mesteca. Sicer ne bi dovolil, da bi njegovo ženo tako pričakali. To novemu uradniku gotovo ne bo dvignilo ugleda. Upamo, da bo g. Candudire popravil napako, ki jo je zagrešila njegova žena in bo vse hitro pozabljeno!“

Podpis: Champonaire.

„Nesramnost! Podlost!“ je vzkliknila gospa Candudire.

„Kaj vse to pomeni?“ je pričel strogo spraševati mož. „Ni mogoče, da bi bilo izmišljeno. Gotovo si kaj zagrešila!“

„Toda verjemi mi...“

„Bolje, da priznaš.“

„Glej, kaj se je zgodilo,“ je odvrnila žena, ki ji je pričel obraz spreminjati barve. „Ti me včeraj nisi čakal na postaji, ker pač nisi vedel, da pridem. Hotela sem priti v mesto inkognito, toda takoj, ko sem stopila z vlaka, me je obkročila skupina mladih ljudi in me navdušeno pozdravila. Odpeljali so me v kavarno in naročili šampanjec. Zaposlili so me, naj jim kaj zapojem in jaz sem jim zapela. Potem

Čez čas je prefekt prejel odgovor:

„Gospod, če bi kdo pozval na dvoboj takšnega pobalina, kot ste vi, bi se samo ponižal. Zato vam v pismu pošiljam petnajst centimetrov globok vbod med šestim in sedmim rebrom. Kot dobro vzgojen človek se odkrivam pred vašim mrtvim telesom!“

Prefekt je besnel. Zvečer se je nekoliko pomiril in se odločil za dvoboj.

Naslednjega dne so se zbrali sekundanti. Prefekt je najel upokojenega častnika. Dumaneira in davčnega nadzornika Pungyna, urednik Champonaire pa trgovca z vinom Poussieja in bankirja Marcivalla. Prefekt Candudire se je odločil za pištolo.

„Sta že pripravljena? Naj pokličem zdravnike?“ je rekel častnik.

„Trenutek,“ je rekel eden izmed sekundantov. „Preden se prične dvoboj, smo dolžni vprašati oba nasprotnika, če se morda ne bi pobotala in preprečila nesrečo.“

Nasprotnika od razburjenosti ni-

ga slovenska mati do zdaj še ni rodila, ki bi z isto rezno natančnostjo obrisal naša narodna svojstva, kakor je omenjeni nedosegljivi mojster značaje svojega ljudstva svetu predočil. Zato ne bode pripovedovalec te vseskozi resnične pripovedi poskušal vselega slovenskega vinotoka Peharčka naslikati, in to iz treh razlogov ne: prvič zato, ker ni mogoče misliti si Peharčka takšnega, kakor je v resnici bil, drugič, ker ima le-tá poznanja vredni mož le začasno, hitro minljivo mesto samo v začetku naše povesti, in tretjič, ker imamo še enega krčmarja, Peharčku po duhu sorodnega, pozneje v povest vplesti; to pa menda ne gre, da bi se sem ter tja enake reči dvakrat pravile.

Pred štiridesetimi leti torej je Peharček, koščena obraza, raztrganega slamnika, oguljenih, z zaplatami obloženih hlač, hodnične srajce in križatih naravnih, polič vina na vegasti mizi muham branil. Pri poliču je pa slonel kosmat mož, suknar, ter je krčmarju Peharčku to in to nepotrebno reč pravil. „Prav gladka kaplja se bo učistila iz letošnjega vinčka,“ je dejal suknar in zavzdignil kupo proti majhnemu oknu, da bi pijačo proti luči ogledal.

„Bogme, gladka!“ pokima krčmar in jezno udari z lesenim muhalnikom po mizi, kjer je tropa te sitne živali razlito vino srebala. „Tega mrčesa je povsod polno!“

„Le stoj, Peharček, pa mene pomni: tako bo moč-

Naš novi roman

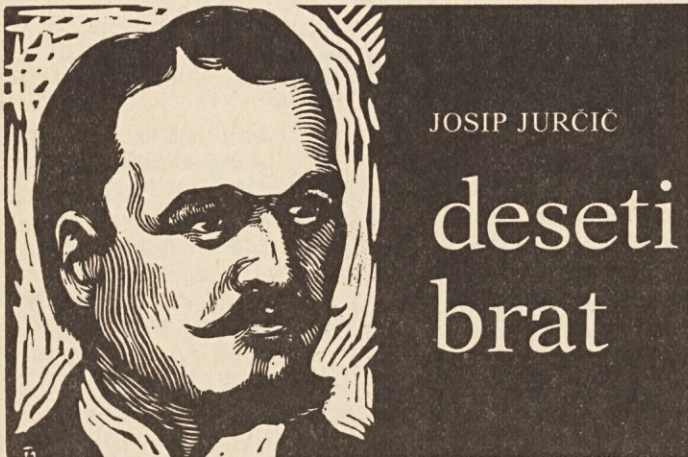
Josip Jurčič: Deseti brat

Jurčič je prvi klasik slovenske epike v prozi, prvi nadarjeni in izobraženi pisec slovenskega romana in zgodovinske igre. Glede na to je njegovo delo slovstveno razvojno enako pomembno kakor Prešernova poezija, čeprav je estetsko skromnejše od nje. Z Levstikom je ustvaril trdne temelje in dobre zglede.

Rojstna letnica romana Deseti brat je 1866. Tedaj je bil Josip Jurčič, ki se je rodil vaškemu branjevcu na Muljavi, star dvaindvajset let. Marsikaj, kar je danes zgodovina in pripovedka, je bilo tedaj še živa sedanjost ali prav tako živa pripoved muljavskega dedov, četudi je dogajanje romana pomaknjeno pred Jurčičevo rojstvo, v prvo tretjino devetnajstega stoletja. Študent Lovre je kljub temu zastrta podoba študenta Jurčiča, ki se je prav tako iz vaške revščine prebil v krog tedanjih izobražencev. Ko je pisal Desetega brata, je še sanjal, kako bo na življenjski poti srečal kako Manico, kar pa se mu ni nikoli posrečilo, ker ga je prav revščina pestila vse do prezgodnje smrti leta 1881, ko je pisal nedokončani roman Rokovnjači, urejal časopis Slovenski narod in bil celo ljubljanski mestni odbornik — kot urednik tako pomembnega liberalno usmerjenega časopisa pa tudi pomembni politik. Toda tudi vse to je bilo ob velikih in nadvse pomembnih pisateljskih dosežkih pre-

malo že za poroko s hčerjo ljubljanskega obrtnika, ki je videl v Jurčiču še zmeraj le „izgubljenega študenta“. Tako je — ne samo široko literarno znanje — ampak v enaki meri tudi življenje privedlo Jurčiča iz mladostniške romantičnosti Jurija Kozjaka, Domna in Desetega brata v bolj življenjski realizem Sosedovega sina in nekaterih manj pomembnih povesti. Za slovenskega pisatelja ali pesnika devetnajstega stoletja tako značilna in kratka življenjska pot se je končala v skladu s tedanjimi razmerami in osveščeno slovenskega meščanstva. Kako smo presegli tedanje razmere in meščansko politiko je znano, zano pa je tudi, da navedena in še nekatera druga Jurčičeva dela presegajo prvo stoletje svojega življenja med bralci v šoli in zunaj nje. Po naši anketi sodeč — bo še dolgo med njimi tudi roman Deseti brat, vsaj tako dolgo, dokler se bodo tako številni bralci sposobni — vsaj zgodovinsko — identificirati se z življenjskimi motivi junakov romana.

Naš novi roman

JOSIP JURČIČ

deseti brat

PRVO POGlavJE

Pripovedovalci imajo, kakor trdi že sloveči romanopisec Walter Scott, staro pravico, da svojo povest začno v krčmi, to je v tistem shodišču vseh popotnih ljudi, kjer se raznovrstni značaji naravnost in odkrito pokažejo drug drugemu poleg pregovora: v vinu je resnica. Da se torej tudi mi te pravice poprimemo, izvira iz tega, ker menimo, da naše slovenske krčme in naši krčmarji, čeravno imajo po deželi veliko preprostejšo podobo, niso nič manj originalni kot staroangleški Scottovi. To se vé samo ob sebi, da

no to vince, kadar se cvet do dobrega usede, da si bodo ljudje, kadar se ga bodo prav po božji volji navlekli, lase in ušesa pulili ter rdeče nosove pa otekle vratove, prazne mošnjice pa krvave betice nosili, kakor se v pesmi poje.“

„Bogme!“ pravi Peharček; pa preden besedo konča, zasliši, da je voz pred hišo priporopotal in da nekdo zunaj kliče. Brž vrže muhalnik iz rok in leti ven.

Peharčkova hiša je stala tik velike ceste. Za hišo pak je držala mala cesta, ali bolje kolovozna pot, v stran.

Dva gospoda sta poskakala z majhnega vozička in starejši je glasno klical pijače. Krčmar je enega poznal, kajti pozdravil ga je, slamnik pod pazduho stisnivši: „Bog daj dober dan, gospod Vencelj! Hitro ste prišli iz Ljubljane, kdaj — v petek ste mimo šli. No, zdaj vem, da ste zopet žavb, rož, kuglic in vsega mrčesa nakupili in boste zdravili ljudi, da bo strah.“

Govoré se je krčmar oziral na mlajšega gospoda in ugibal sam pri sebi, kdo je pač to, ki se je z okrajnim zdravnikom gospodom Venceljem pripeljal. Bil je mlad, jako lep gospodek, a Peharčku čisto neznan.

Gospod Vencelj ni pustil, da bi bil krčmar konja izpregel; pila sta na voz naslonjena. „Peharček,“ je dejal zdravniku izpraznivši dočista prvo kupo, „na-

od petka, 10. julija 1981

do četrta, 16. julija 1981

AVSTRIJA

TV

LJUBLJANA

1

PETEK, 10. julija 1981: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Elektroakustična glasba — 10.30 Primer Paradin — 12.20 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 15.00 Roža za Shirley — 15.45 Malo družabno potovanje — 16.00 Buddenbrooks — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Medvedi so pripravljani — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pan-optikum — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 22.10 Šport — 22.20 Enota in bodočnost svetovnih religij — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 11. julija: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Un caprice de Alfred Musset — 10.05 Questa e Napoli — 10.35 Pustolovščina — 11.25 Enota in bodočnost svetovnih religij (pon.) — 12.30 Zaigraj z nami — 13.00 Poročila — 15.30 Žene niso angelci — 17.00 Športni-abc — 17.30 Stari parni konj — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Dobra volja z glasbo — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Bodači artisti — 21.50 Šport — 22.10 Vienna folk-festival 81 — 23.10 Poročila.

NEDELJA, 12. julija: 11.00 Ura tiska — 15.15 Sirota iz Lowooda — 16.50 Pionocchio — 17.15 Na pot z Odisejem — 17.45 Klub seniorjev — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Guru pride — 21.55 Poročila.

PONEDELJEK, 13. julija: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 TV-kuhinja — 10.00 Latinščina — 10.15 Angleščina — 10.30 Princ in berač — 12.30 Luč in senca — 13.00 Poročila — 15.00 Otrok z Dunaja: Karl Hodina — 15.50 Poklici gospoda Schrefferla — 16.00 Buddenbrooks — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Lassie — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Živalski svet — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport ob ponedeljkih — 21.05 Prizorišče New York — 21.50 Šport — 22.20 Poročila.

TOREK, 14. julija: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Latinščina — 10.00 Angleščina — 10.30 Žene niso angelci — 12.00 Risanka — 12.15 Življenje je kemija — 13.00 Poročila — 15.00 Benji na vroči poti — 16.20 Možje brez živcev — 16.30 Rust: arheološki biser Gradišćanske — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Tudi veselje mora biti —

17.55 Za lahko noč — 18.00 Leteči čoln 121 SP — 18.25 ORF-danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Teleobjektiv — 21.00 Slab konec — vse v redu — 22.30 Tour de France — 22.40 Poročila.

SREDA, 15. julija: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi veselje mora biti — 9.35 Latinščina — 10.05 Angleščina — 10.35 Sirota iz Lowooda — 12.15 Teleobjektiv (pon.) — 13.00 Poročila — 15.00 Walther ali propad štaufevcev — 15.50 Poklici gospoda Schrefferla — 16.00 Buddenbrooks — 17.00 Skrivnostna jama — 17.30 Viki — 18.25 ORF-danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Bosa grafica — 22.20 Iz Beljaka: Turnerbund praznuje — 22.40 Poročila.

ČETRTEK, 16. julija: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Angleščina — 10.30 Pod mostovi — 12.05 Risanka — 12.15 Waltonovi — 13.00 Poročila — 15.00 Maršal — 17.05 Am, dam, des — 17.30 Marko — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Prosim za mizo — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Sončni konji — 21.05 Vaš nastop prosim — 21.50 Večerni šport — 22.40 Poročila.

2

PETEK, 10. julija: 13.55 ORF danes — 14.00 Šport — 18.00 Dialogi s Herodotom — 18.30 Brez nagobčnika —

RADIO CELOVEC
SLOVENSKE ODDAJE
Petek, 10. julija:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Domača imena — Veselo naokrog.

Sobota, 11. julija:

09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Nedelja, 12. julija:

07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

Ponedeljek, 13. julija:

14.10—15.00 Koroški obzornik —

19.30 Čas v sliki — 20.15 Telemed — 21.20 Politika ob petkih — 22.20 Sierra Charriba — 0.15 Poročila.

SOBOTA, 11. julija: 15.00 Športno popoldne — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Rožnato rdeči panter — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Slučaj za ljudskega odvetnika? — 20.15 Komedija W. Shakespeara — 23.20 Vprašanja kristjana — 23.25 Chicago 1930 — 0.10 Poročila.

NEDELJA, 12. julija: 13.55 ORF danes — 14.00 Športno popoldne — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Princ in berač — 22.15 Šport — 22.30 Chicago 1930 — 23.15 Soap — 23.40 Poročila.

PONEDELJEK, 13. julija: 17.55 ORF danes — 18.00 Znanost danes — 18.30 Bonanza — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dallas — 21.05 Šiling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Tihožitje — 23.50 Poročila.

TOREK, 14. julija: 17.55 ORF danes — 18.00 Orientacija — 18.30 Bonanza — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kviz v rdečo-belo-rdečem — 21.03 Glasbena scena — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2.

SREDA, 15. julija: 17.55 ORF danes — 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Bonanza — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kultura ob sredah — 21.05 Religije sveta — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Alice ne živi več tukaj — 0.05 Poročila.

ČETRTEK, 16. julija: 17.55 ORF danes — 18.00 Potovanje po Avstriji — 18.30 Bonanza — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Trič-trač — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2.

Napoved sporeda — Zborovska glasba.

Torek, 14. julija:

09.30—10.00 Domača zabavna glasba
 14.10—15.00 Koroški obzornik — Poje Janez Kampuš — Zanimalo vas bo.

Sreda, 15. julija:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Minute z domačimi pevci — Koroški kulturni pregled.

Četrtek, 16. julija:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Od popevke do popevke.

1

PETEK, 10. julija: 17.25 Poročila — 17.30 Čez tri gore — 18.05 Obzornik — 18.15 Marx in Engels — 19.00 Ne prezrite — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Ustvarjanje Titove Jugoslavije — 21.00 Propagandna oddaja — 21.05 Cirkus — 21.30 V znamenju — 21.45 Nočni křho: Prekleta mularija.

SOBOTA, 11. julija: 16.30 Poročila — 16.35 Galapagos — otočje na koncu sveta — 17.05 Fantastično potovanje v balonu — 18.55 Naš kraj — 19.10 Zlata ptica — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Prva sobota — 20.50 Propagandna oddaja — 20.55 Maščevalci — 22.30 TV kařipot — 22.50 Poročila.

NEDELJA, 12. julija: 9.15 Poročila — 9.20 Sezamova ulica — 10.20 Šoferji — 11.10 TV kařipot — 11.30 Narodna glasba — 12.00 Ljudje in zemlja — 13.00 Jugoslavija, dober dan — 15.40 Komandant Sava Kovačević — 16.25 Poročila — 16.30 Vrnitev — 17.30 Športna poročila — 17.40 Sence leteče ptice — 19.22 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Partizanska eskadrilja — 20.50 Zanima me — 21.15 V znamenju — 21.40 Športni pregled.

PONEDELJEK, 13. julija: 16.35 Kmetijska oddaja — 17.35 Poročila — 17.40 V gosteh pri zboru „Suncokrili“ — 18.10 Mozaik kratkega filma — 18.35 Obzornik — 18.45 Zdravo, mladi — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Poročnik dan — 21.10 35 mm — 22.10 V znamenju.

TOREK, 14. julija: 17.45 Poročila — 17.50 Beli delfin — 18.05 Jugoslovanski narodi v pesmi in plesu — 18.35 Obzornik — 18.45 Obramba in samozadržita — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Skupno — 21.05 Rdeče in črno — 22.10 V znamenju — 22.25 Za lahko noč s pianistom Janezom Lovšetom.

SREDA, 15. julija: 17.55 Poročila — 18.00 Rdeča zora — 18.30 Obzornik — 18.45 Za pesmijo — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Film tedna — 21.05 Minature — 22.10 V znamenju.

ČETRTEK, 16. julija: 18.05 Poročila — 18.10 Čas za pravljico — 18.35 Obzornik — 18.45 Mladi za mlade —

19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Mednarodna obzorja — 21.35 V znamenju.

2

PETEK, 10. julija: 17.00 Vaterpolo: Mladost: Jug — 18.00 Poročila — 18.05 TV koledar — 18.15 Plavica — 18.45 Pesem, ki traja — 19.30 TVD — 20.00 Zeleni kabaret — 20.30 Včera, danes, jutri — 20.55 Porota — 21.40 Kultura srca.

SOBOTA, 11. julija: 17.15 Narodna glasba — 17.45 Zabavno glasbena oddaja — 18.00 Glasbena oddaja — 19.30 TVD — 20.00 Romantika proti klasicizmu — 21.00 Poročila — 21.10 Feljton — 21.40 Športna sobota — 22.00 Rajna Kabajvanska poje arije G. Puccinija

NEDELJA, 12. julija: 16.00 Nedeljsko popoldne — 17.30 Dunkerque — 19.00 Risanke — 19.30 TVD — 20.00 „Svem 81“ — 21.00 Poročila — 21.10 Kar bo, pa bo.

PONEDELJEK, 13. julija: 17.40 TVD v madžarščini — 18.00 TVD — 18.15 Zlatarjevo zlato — 18.30 Pripovedi o vstaji — 18.45 Glasbena medigra — 19.00 Športna oddaja — 19.30 TVD — 20.00 Po poteh spoznanj — 21.15 Včera, danes, jutri — 21.25 Srečno, tujka — 22.20 Iz sporeda TV Koper.

TOREK, 14. julija: 17.40 TVD v madžarščini — 18.00 TVD — 18.15 Otroška oddaja — 18.45 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 Zabava vas Cleo — 20.45 Dokumentarna oddaja — 21.15 Poročila — 21.25 Biser Orienta.

SREDA, 15. julija: 17.40 TVD v madžarščini — 18.00 TVD — 18.15 Sezamova ulica — 18.45 Amaterski studio — 19.30 TVD — 20.00 Pramen teme — 21.35 Poročila — 21.40 Šoferji — 22.40 Gibljive slike — 23.25 Književnost.

ČETRTEK, 16. julija: 17.40 TVD v madžarščini — 18.00 TVD — 18.15 Begunec — 18.45 Ugrabitve — 19.30 TVD — 19.30 TVD — 20.00 Filmski večer: Prizori iz zakonskega življenja — Draga moja Iza — 23.00 24 ur.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: »Naš tednik«, Celovec, Viktringer Ring 26. 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61.000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 180.— šil., za Jugoslavijo 200.— din, za ostalo inozemstvo 300.— šil. (po zračni pošti 550.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Borut Sommeregger. — Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Vsi Viktringer Ring 26.

Prezi, da boš tega gospoda peljal na Slemenice! Saj veš, da moram jaz tukaj v stran.“

„Jaz bi to prav rad, zakaj ne, zaslužka se nisem še nikoli branil — vrag naj vzame še kolesce! — pa zdaj ne morem, jutri pač. Kolo se mi je strlo od voziča in ravno otodi ga je nesel fant moj h kovaču. Jutri bi vas pa peljal, naj si bo ta ali kateri če, jaz ali fant moj. Jaz menim, naj bi mladi gospod pri meni čez noč ostali, saj je že štiri čez poldne. Moja stara — zdaj v bobu korenje pleve — bode že vrgla zvečer kaj čez ponev, da se bo dalo ugrizniti. Postelje res nimam take, da bi se človek v blazino vdrl; pa bom že na otavi tako mehko postlal, če je božja volja, da se bo ležalo za silo.“

„Jaz sem obljubil, da pridem danes,“ odgovori mladi tujec, „ali ne morem nikjer drugje tu v obližju voznika dobiti?“

„Bogme, ne z lepo,“ odgovori Peharček, „tod imajo ljudje bolj vole, konja imam samo jaz.“

Zdravnik gospod Vencelj je mislil in mislil, nasvetoval zdaj to, zdaj to, kako bi mladeniča na pot spravil. „Bode že,“ reče čez nekaj časa; „ali jezdarite?“

„Še nikoli nisem bil na konju,“ odgovori potnik.

„No, na suhem se ni še nihče plavati naučil. Peharček, ali imaš konja napasenega?“

„Bogme, konj je dober, sit kot stopa, ravno po-

pred sem mu povosmo detelje vrgel; vem, da je že vso potrl in pohrustal.“

„Že dobro. Tu na vozu imam pravkar kupljeno sedlo. Pa bova gospodu vsak pol posodila, naj jezdi.“

Peharček se popraska za ušesi, ustnice pod nos zaviha in pravi: „Nikarte mi ne zamerite; saj veste vi bolje ko jaz, kaj pregovor govori, ki pravi, da tri reči niso vsakemu človeku ali pa nikomur napósodo dati: ne žena, ne pipa, ne konj. Pa ker ima moj serec že stara rebra in je že vsemu vajen, ne rečem, da ga ne bi dal, ko bi — nikar ne zamerite — ko bi — gospoda poznal.“

„O, nič se ne boj za konja; jaz sem porok za to, da ga boš jutri nazaj dobil,“ reče zdravnik.

Trenutek potem je stal Peharčkov serec, ki je že malo preveč rebra na očiten videz stavil in glavo bolj v tla ko nakvišku molil, osedlan in očejen na cesti. Peharček je z všečnim očesom gledal zdaj svetle dvajsetice v roki, katere mu je mladi gospod dal, zdaj usnjato sedlo, ki tako lepo stoji na koščemnem hrbitišču njegove kleke. Mladenič se je malo nerodno skobalil na svojega rosinanta; krčmar pa mu je veliko njegovo usnjato torbo na konja dal in ga podučil, kako mora ravnati s pohlevnim serecem, da bo rajši stopal.

„Torej srečno pot, gospod Kvas,“ dejal je zdravnik, „pred mrakom boste ravno v gradu. Sporočite

moj pozdrav gospodu Benjaminu. Kmalu enkrat pridem tja s svojo hčerjo, da mu srečo voščim, ker je dobil tako korenito izobraženega in učenega mladega moža svojemu sinu za učenika, kakor ste vi. Zbogom! Prav vesel sem, da sva se seznanila; upam, da nisva bila naprvo in nazadnje vkup. Zahvaljujem se vam za družčino.“

„Prosim, gospod zdravnik, na meni je zahvaljevati se vam za dobrotno prijaznost!“

„No, no, kajpak! Greh bi bilo, ko vas ne bi bil na voz vzel; žal mi je, da ne utegnem z vami v stran do Slemenic. Srečno!“

Rekši, udari Vencelj po konju in voz zdrdra po stranskem potu. Gospod Kvas — tako je zdravnik svojega zdanjega tovariša klical — spodbudi tudi svojega zaspanega šarca in odjezdi po veliki cesti, ko si je, kolikor se je dalo po nejasni Peharčkovi razlagi, zapomnil, kje mora na stran zaviti, da pride prav.

Dan je bil prijazen; sonce se je bilo že na zahod premaknilo; vendar se je še z vso žarnostjo upiralo potniku v hrbet, kar mu je bilo toliko bolj nepriležno, ker se je izpod kopit nemarno klavzajočega konja vedno oblak cestnega prahu vzdigoval in polnil mladeniču nos in ušesa. Zastonj so bile vse poskušnje, da bi žival v hitrejše stopinje pripravil in tako vsaj nekaj prahu za seboj pustil.

(Dalje prihodnjič)

Kaj pomenijo novi ukrepi

Dinarski post

Od zadnje sobote naprej smejo po odloku Narodne Banke Jugoslavije jugoslovanski državljani na leto samo še enkrat nesti 1500 dinarjev čez mejo. Isto naj bi veljalo tudi za tuje državljane. Ta znesek se bo ob prvem vstopu oziroma izstopu zabeležil v vsak potni list. Če pa bo kdo šel čez mejo z obmejno karto, bo ostalo vse pri starem. Ta omejitev velja samo za dinarje. Iznos tujih valut (deviz) iz in v Jugoslavijo bo še naprej dovoljen, za jugoslovanske državljane seveda samo tedaj, če s potrdilom dokažejo, da so devize bile dvignjene od deviznega računa.

Ta ukrep bo seveda močno prizadel naše trgovce ob jugoslovanski meji, ker s 1500 dinarji ali približno 600 šilingi enkrat na leto ne moreš dosti početi. Ne bo pa vsega konec, kakor to trdijo naši koroški časopisi. Že do sedaj je bilo tako, da so jugoslovanski državljani, v glavnem Slovenci, v naših trgovinah plačevali kupljeno blago z devizami, to se pravi s šilingi, markami ali franki. Ta možnost nakupa bo še naprej možna. Po jugoslovanskih statistikah imajo jugoslovanski državljani na

svojih hranilnih knjižicah okoli 500 milijard dinarjev, od tega pa skoraj 2/3 ali preko 350 milijard dinarjev v devizah. Ker je bilo razvrednotenje dinarja v zadnjih letih kar precejšnjo, so si Jugoslovani pomagali proti temu sami in nalagali svoj denar na bankah v veliki meri samo še v devizah. Kako pa so do deviz prišli? Dosti je družin, kjer en družinski član dela v inozemstvu in pošilja domov devize, ki jih naložijo na devizni račun. Dosti več seveda pa se pride do deviz na „črno“, to se pravi da

se jih pridobi privatno od turistov, od delavcev v tujini ali pa se menja dinarje v večjih vsotah na bankah ali privatno v Avstriji ali Italiji. Takšen način pridobi-

Bo dinarska omejitev prizadela tudi pliberški sejem?

vanje deviz je po jugoslovanskih predpisih illegalen, ampak če prinaša na devizne račune dosti deviz, pač nobeden ne povpraša po izvoru teh deviz. Dosedaj je bilo tako, da so Jugoslovani nalagali devize na devizni račun, z dinarji pa v

glavnem kupovali v inozemstvu, ker je bilo to bolj ugodno zanje. Zdaj pa bodo morali na dan pač z devizami, če bodo hoteli kaj kupiti. Zato bodo na vsak način

bo le-te mogoče nesti čez mejo. Ker je tudi v Jugoslaviji plačevanje z devizami že skoraj običajno, se vrednost domače valute — to je dinarja — vedno bolj slabi in ta ne uživa več takega zaupanja kakor prej. To je pač tako, če je deviz pre malo.

Če se ta odlok ne bo kmalu spremenil, potem za letošnje leto iz tega sledi:

— veliko manjši nakupi v trgovinah naših ljudi

— skorajda onemogočen zimski turizem

— manjši nakupi naših ljudi v Jugoslaviji, ker bodo smeli tudi samo enkrat na leto nesti s seboj 1500 dinarjev.

Naloga naših političnih in gospodarskih predstavnikov bi morala biti, da tu dosežejo gotove izjeme, ker sicer ne moramo več govoriti o večji blagovni menjavi na obmejnem področju. Besed je bilo dosti, sledila naj bi zdaj dejanja.

Poleg tega bo ta ukrep imel tudi vpliv na medsebojno kulturno udejstvovanje. Ne morem si namreč misliti, da bodo pevci ali drugi kulturniki prišli k nam pet ali igrat brez kakega dinarja v žepu. Tudi za to bodo potrebne določene izjeme.

Dipl. trg. Joza Habernik
član GO NSKS

Tudi profesorji se šolajo

V prijetnem okolju Formentini-jevega parka v Števerjanu se je v nedeljo zvečer sklenil letošnji števerjanski festival narodnozabavne glasbe, prireditev, na kateri je letos sodelovalo 22 ansamblov iz matične domovine in zamejstva.

Vsi so nastopili že v prvem delu prireditve, v soboto zvečer, ter zaigrali po dve skladbi, enajst ansamblov pa je nastopilo v nedeljskem finalnem delu, ob množični udeležbi ljubiteljev tovrstne glasbe iz vseh krajev Primorske, pa tudi iz bližnjih furlanskih krajev. Prvo nagrado, oziroma nagrado za najboljšo melodijo, je ocenjevalna komisija podelila ansamblu Iga Radoviča iz Nabrezine za pesmi „Kaj šumite bori“. Poleg denarne nagrade so godci in pevci iz Nabrezine prejeli tudi trofejo ansambla Lojzeta Hledeta ter nagrado kot najboljši zamejski ansambel.

Zamejski festival v Števerjanu

Nagrada za najboljšo vokalno izvedbo je bila podeljena ansamblu Fantje iz vseh vetrov iz Novega mesta, za sklabo „Nocoj ga pijemo“, za katero je glasbo napisal Franc Kramer, medtem ko je denarno nagrado in pokal za najboljšo izvedbo prejel ansambel Vita Muženiča iz Ljubljane.

Festival narodnozabavne glasbe v Števerjanu je torej uspešno stopil v drugo desetletje. Sodelovanje tolikšnega števila glasbenih skupin in množična prisotnost občinstva potrjujeta, „da je prireditev ne samo zanimiva, ampak tudi potrebna. Posebno Slovincem v zamejstvu, da utrdimo in ohranimo na tem košku slovenske domovine našo besedo, našo pesem,“ kakor je za uvod povedal predsednik prosvetnega društva „Frančišek Borgia Sedej“, Simon Komjanc. Prosvetno društvo je namreč, poleg ansambla Lojzeta Hledeta pobudnik in organizator vsakoletne glasbene prireditve. Pokroviteljstvo nad festivalom sta letos prevzeli števerjanska občina ter goriška pokrajinska uprava.

Včasih tudi učitelji hodijo v šolo. Na slovenski gimnaziji se redno ob zaključku šolskega leta vsedejo tudi profesorji za šolsko klop. Delovna skupnost za slovenščino na višjih šolah prireja tudi letos v sodelovanju z Deželnim šolskim svetom za Koroško „Slavistično-pedagoški seminar“, ki je namenjen profesorjem Zvezne gimnazije za Slovence in profesorjem slovenščine na višjih šolah.

Kot je povedal vodja seminarja, dvorni svetnik dr. Valentin Inzko, so učitelji Slovenske gimnazije zaključili svoj študij na avstrijskih univerzah, na teh seminarjih pa slišijo terminologijo svojih predmetov tudi v slovenskem jeziku.

Dr. Inzko je poudaril, da so ob dejstvu, da na Koroškem živita dva naroda, posvetili tudi tej temi številna predavanja. K seminarju pritegnejo vsako leto tudi slavistično stolico celovške univerze, letos sta na seminarju predavala vodja stolice prof. Neweklowsky in lektor Tillman Reuter. Neweklowsky je spregovoril o mestu slovenščine, ki ga zavzema naš materin jezik v krogu ostalih slovanskih jezikov, o novih prijemih pri poučevanju tujih jezikov je predaval Reuter.

O politični izobrazbi v šolah, ki je po odloku Zveznega ministrstva za pouk predvidena v vseh predmetih, je predaval Dietmar Pickl, profesor na 1. Zvezni gimnaziji za Slovence. Z ljubljanske univerze sta predavala profesorja Sušnik in Kmecl. Prvi je spregovoril o problemih biologije, drugi pa je ob stoletnici pisatelja Josipa Jurčiča govoril o nastanku in razvoju slovenskega romana, ki je nastal kot literarna forma slovenskega meščanstva in ima pri nas tudi izrazit nacionalni karakter. Duhovitemu predavanju, ki ga je prof. Kmecl obogatil z mnogimi anekdotami literarnih ustvarjalcev, je sledilo predavanje dr. Martina Jevnikarja, docenta videmske univerze. Docent Jevnikar sodimed najboljšo poznavalce slovenske literature v zamejstvu in je ob likih pisateljev Rebule in Pahorja predstavil za-

mejsko literaturo v Furlaniji-Juljski krajini.

Krog torkovih predavanj so zaključili z jezikoslovnimi predavanji. O zanimivem in dragocenem projektu graške slavistične stolice sta spregovorila vodja graške slavističke prof. Hafner in njegov aistent dr. Erih Prunč. Graška slavistika se je namreč lotila zahtevnega projekta zapisovanja koroških narečij. Prvo vmesno poročilo so že zajeli v obsežni zbirki.

Tridnevni seminar so zaključili s predavanjem slovenskega pisatelja Leve Detele, ki je govoril o slovenskih literarnih premikih in odmikih na nemški kulturni prostor.

Orle in sokole spet kažejo v živalskem vrtu v Rožeku. Kralje ptičev, kot jih tudi imenujejo, so prepeljali iz Nemčije in so kar dobro prestali dolgo potovanje v Rožek. Za obiskovalce živalskega vrta bodo med poletjem ob 10. uri in popoldan ob 15. uri priredili poseben program s kraljevskimi ptiči.

Ob koncu šolskega leta . . .

Pa pravijo oblastniki v deželi in državi in prepričujejo cel svet, kake odlične pravice da uživajo koroški Slovenci, da še nikdar takih nobena narodna manjšina na tem svetu. Je menda res zasvetila v času vladanja cesarja Bruna I. in deželnega kneza Leopolda I. tista odrešilna luč, ki ji naj sledijo vsi, v sužnost in mračništvo zakleti. Pa torej primerjajmo z našimi sončnimi vremena dobo, ko je vladal še tisti cesar Franc Jožef I. Na južnem Koroškem so stali dvojezični krajevni napisi, pred

samimi celovškimi mestnimi vrati so bili pritrjeni. Celo spričevala osnovnih šol so bila dvojezična. Pa menda zdaj ne bojo začeli kako uradni zgodovinarji, da so to izmišljotine; opozorili bi jih zato samo na možnost, da se kak tak dvojezični napis skriva v kakem arhivu, pa tudi fotografije morajo še kje ležati. V dokaz, da so bila takrat spričevala zares dvojezična, objavljamo danes posnetek spričevala, izdanega 27. 8. 1909 v Selah. Pa baramo tiste, ki krojijo pravice, kaj so se naučili iz preteklosti.